

Or Pg 52 B 63

MAATEN, K. VAN OER

VIII

5 brieven (34- 38^p)

1930-1931

Leiden Rapenburg 61 14. 2. 1930.

Waarde Generaal,

Uw levensteeken op 8 Februari was mij bijzonder welkom, en niet minder Uw bijzonder goed getroffen portret, dat niet den indruk maakt van eenen hartlijder als origineel te hebben.

Ook bij mij blijven de Atjehsche herinneringen levendig. Hoe ouder men wordt, des te meer gaan de gedachten naar het verleden terug, en des te aangenaamer wordt men getroffen door bewijzen, dat men zelf ook nog eens plaats inneemt in de herinnering van oude vrienden. In den laatste tijd gaan er overigens niet vele maanden voorbij, waarin ik niet een tijdgenoot of jongeren vriend naar zijn laatste rustplaats begeleid. In October nam ik deel aan eene eenvoudige huldiging van mijn 80 jarigen vriend Bosboom, oud-chef v.d. Topografischen Dienst en vierde ik te Hoorn den 75sten verjaardag van den oudsten mijner drie

toen nog levende clubgenooten. Den laatste brachten we in December naar Westerveld; kort te voren begroeven we Flaxen; nog iets vroeger mijn collega P. J. Blok; op mijn verjaardag overleed 's avonds onverwacht mijne goede vriendin, de Wed. Brandes. Vele memento mori's.

Intusschen houdt mijne gezondheid zich goed, bij het geregeld volgen van een niet moeilijk dieet. Ik geef, hoewel emeritus, op verzoek der faculteit nog 7 uren college per week, en van Kerstmis tot Paschen komen daar nog 7 bij ter vervanging van mijn opvolger, die eene studiereis naar Egypte heeft ondernomen. Verder veel bezoek en veel correspondentie.

In 1828-29 gaf ik, op speciaal verzoek der Koningin, op mijn studeerkamer een uur per week privaat-college aan de Prinses en vijf andere dames. Aan hare promotie honoris causa op 31 Januari nam ik deel, en ontving toen, behalve van de jubilaresse, warme dank-

betuigingen van de Koningin en de Koningin-Moeder. U ziet, ik blijf dus nog in de beweging, en dat is ook maar goed, want anders zou het licht spoedig uitgaan.

Ons dochtertje Christien, in allerlei opzicht nog geheel een kind, werd onlangs 15 jaar. Zij zit nu in de 5de klasse van het gymnasium en kan dus over 1½ jaar student worden. Zoowel in talen als in wiskundige vakken is zij eene der beste Leerlingen, en zij heeft vooral nog het voornemen, klassieke talen te gaan studeeren. Een blauwkoos is zij echter volstrekt niet, maar het opnemen van kennis valt haar gemakkelijk. Haar rustigheid in de klas laat nog altijd te wenschen over.

Bij U zit de echte jeugd nu al eene generatie lager dan bij mij: bij den kleinzoon, die dus eene Engelsche opvoeding krijgt, al is het met wat Hollandsch erdoorheen. In Engeland hebben de kinderen het over 't algemeen op school

gemakkelijker dan bij ons. Bangenamer niet, geloof ik, want onze Tien is zoowel op de lagere school als op het gymnasium steeds met plezier geweest, en na eene lange vacantie verlangt zij steeds naar de hervatting, niet zoozeer van de lessen als van het dagelijksch verkeer met hare schoolkammeraden.

Ik blijf steeds hopen, dat we U nog eens hier zullen zien voordat men mij naar snijkamer, Westerveld of kerkhof brengt. Wil het niet te lang uitszellen. Zene logeerkamer is hier steeds voor U beschikbaar, en wanneer we weer eens een paar dagen kunnen praten, halen we de lacunes in onze historisch-biografische gegevens toch nog beter in dan met schrijven.

Met vriendenschappelijke groeten van ons drieën
steeds de Uwe

Cronckenburg

X01

ESSEER
LEDIG
STRAAT
NUMMER

VERMELD
UW BELANG
OOK ADRES
VAN AFZENDER

A
V
M
E
N

Monsieur K. Van der Maaten
Général - Major e. r.

14/2'30.

Pleasant View
Chailey sur Clarens
Suisse

X02

RAPENBURG 61
LEIDEN

三
V

Leiden, Rapenburg 61, 3 Maart 1931.

Zeer waarde Generaal,

Dankbaar ontving ik Uwen brief van 26 Februari en de daarin genoemde documenten. Het artikel heb ik gelezen, daarin enkele correcties en daarbij eenige kantteekeningen aangebracht. Bij het lezen van het motief, dat U tot weglating van het naschrift had doen besluiten, kwam de gedachte bij mij op, of niet op soortgelijke grond de publicatie van het artikel achterwege moest blijven, waar dit als het ware met mijne medewerking en tot verhooging mijner glorie was geschreven. In afwachting van Noerdin's antwoord blijft er nog tijd genoeg over om dit rijpelijk te overwegen. Vooral ook in verband met de omstandigheid, dat U elders ^{te recht} spreekt van de mogelijkheid, dat het artikel stof zal doen opwaaien, werd ik in die gedachte versterkt. De vragen en opmerkingen, die ik thans laat volgen, hebben dus alleen ten doel, Uwe aandacht op een en ander te vestigen voor het geval, dat het tot publicatie komen zou.

In welk periodiek dacht U het artikel te doen verschijnen? Als rechtzetting van de overlevering omtrent een deel der geschiedenis van de onderwerping van Atjeh en Onderhoorigheden schijnt het mij minder in een vaktijdschrift (bijv. een militair tijdschrift) dan in een maandschrift voor een ruimeren kring van lezers te passen, bijv. in „De Gids”. In zulk een geval zou ik U bepaald aanraden, alle verkortingen, zooals die in militaire rapporten gebruikelijk zijn, weg te werken en een groot aantal hoofdletters door kleine te vervangen.

Met Uwe opvatting, dat de omvang niet te groot moet worden, kan ik mij geheel vereenigen, en toch zou ik eene toevoeging zeer wenselijk achten, waarvoor dan door kortere samenvatting van enkele andere gedeelten plaats gewonnen zou kunnen worden. Slechts zeer weinige Nederlandsche lezers herinneren zich zonder meer, dat in 1898 voor het eerst met de onderwerping en pacificatie van Atjeh, na een lange periode van weifelen, ernst gemaakt werd, en dat de Pidië-expe-

ditie werd ondernomen als begin van die actie, waarbij de allengs gerijpte overtuiging ten grondslag lag, dat zonder onderwerping der Pidië-streek eene duurzame pacificatie van Groot-Atjeh nooit te bereiken was. Dat men toen nog rekening hield met de in Van Heutsz' brochure aanbevolen onderwerping der overige onderhoorigheden door middel eener scheepvaartregeling, maar dat men ten slotte inzag, dat zulk een doel onbereikbaar zou blijven, zoolang niet op die overige onderhoorigheden dezelfde maatregelen werden toegepast, die nu voor de Pidië-streek waren aangenomen. Dit zou zich als inleiding, naar het mij voorkomt, in een paar bladzijden laten zeggen, waartegenover dan eenige militaire détails, enkele passages uit nota's-Van Rijn, eene opsomming van namen van onderworpen hoofden en dergel. konden wegvallen.

Dat het de Keudjroeën van Langiën was, die de inlichtingen gaf, geloof ik niet; maar ik hoop, dat Noerdin in dat opzicht zekerheid zal kunnen verschaffen.

Zeer waarschijnlijk zal onze Christien omstreeks medio Juli a.s. voor eenigen tijd in huis komen bij eene familie te Neuchatel; mijne vrouw en ik denken haar dan derwaarts te begeleiden. Het zal ons bijzonder verheugen, indien die reis ons gelegenheid geven kan, U eindelijk weer eens te ontmoeten, hoewel ik de hoop op een bezoek van U aan Leiden nog niet opgeef.

Met vriendelijke groeten van ons drieën blijf ik

Uw toegeneegen

C. Bronck

De documenten verzend ik aangeteekend gelijk met dezen brief.

IV

XCI

3/3 '31.

~~LXIV~~

~~III~~

Benoemingen

Monsieur K. Van der Maaten

Général-Major e. r.

~~Miet~~

Poste Clarens

Case n° 1.

Suisse.

Levenswachtige
Worshelling
t. Hentse, die het heere.
punt 1/2 Piere. Cap.
Niel Leche, in den Tempel.
tocht.

Prof. Dr. C. SNOUCK HURONOW,
RAFFENBURG 81
LEIDEN

X02

Leiden Rapenburg 61 D VIII '31.

Waarde Generaal,

Na Uwen brief van 19 Juli ontvang ik dien van 1 Augb., weldra gevolgt door de „documenten.“ Dadelijk na opening begon ik de laatste te lezen en onwillekeurig las ik door tot het einde. Bijzonder trof mij de rijke documentatie Uwer aanvullingen van het nog al lichtvaardig geschreven artikel van den Heer Knoef, en bijzonder weldadig deed mij aan de gezonde, maar diep gevoelde pietait, die al Uwe paragrafen doorsinselde.

In de overtuiging, dat ik daarmee in, of althans niet tegen Uwen geest handelde, heb ik, nadat mijne vrouw en ik van Uw opstel met de bijlagen kennis genomen hadden, onzen wedervrijdenken vriend Danst tot kennismaking in staat gesteld, alsovens

de portefeuille aan D^r. Van Gelder
door te zenden. Deze doorzending is
sindsdien geschied en D^r. V. G. heeft
mij (denkelijk ook U) de goede ontvangst
bericht.

Van Christientje krijgen we steeds opgewekte
berichten. In hare nieuwe tijdelijke omgeving
heerscht een religieuze zin, die haar tot dusver
uit eigen ervaring onbekend was, maar dit
hindert haar niet, en wij geven in ieder geval
de voorkeur aan zulk een atmosfeer boven
een milieu, waarin lippenstift, rouge en
stiftivoren tot den inhoud der damestaschjes
plegen te behooren. Soms zijn hare beschrij-
vingen humoristisch, bijv. toen bij een god-
dienstig gezang het refrein „Ecoutez la
voix de Dieu" onmiddellijk gevolgd werd
door luid geknor der varkens van de boes-
derij. Haar zin voor het komische is nog al
sterk, misschien wel een weinig te sterk,

ontwikkeld. Van daar ook, dat enkele
harer gymnasiumleeraren nog al eens
aanleiding vonden om haar de klasse
uit te sturen. De meesten hadden evenwel
geduld met hare neiging om hare indruk-
ken zichtbaar te maken en aan anderen
mede te deelen.

Met veel dank voor de toezending Uwer
documenten en hartelijke groeten van
ons beiden, steeds

de Uwe

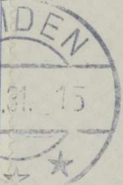
Cronck Hurgronje

XCI

RESSEER
LEDIG
STRAAT
NUMMER

VERMELD I
UW BELANG
OOK ADRES
VAN AFZENDE

Monsieur K. Van der Maaten
Général-Major e. r.

8/8 '11,

Poste Clarens
Case No 1

Suisse.

X02

Prof. Dr. C. SNOOK HURGENLE
RAFENBURG 01
LEIDEN

SPB
C
TAA
DE

Leiden, Rapenburg 61, 25-9-'31.

Waarde Generaal,

Na de briefkaart, die wij uit Lausanne ontvingen, dringt het hart ons, U even hartelijk te danken voor Uwe zoo welwillende bemoeienis met onze Christien, die ons tevoren al geschreven had over de zending appelen, die zij van U ontving. Zij heeft tot dusver in Zwitserland louter genoten, en wij twijfelen niet, of zij zal van elken ruweem van heimwee vrij blijven.

Het spreekt haar, dat zij nu niet mée kon doen aan onze congres drukte, en inderdaad zou zij zich als medewerkend lid van het bureau de réceptions (een aantal jonge meisjes onder leiding van drie oudere dames) kostelijk geamuseerd hebben; maar een mensche kan nu eenmaal niet op twee plaatsen te gelijke zijn.

De drukte was wél vermoeiend, maar die last

werd zeer verlicht door de algemeene waardeering,
 die onze organisatie vond bij de ± 650 Congres-
 sisten. Nu beginnen onze colleges met by behoorende
 bemoeienissen weder in de volgende week. In
 tegen November denk ik eene nieuwe betrekking
 — ditmaal in letterlijken zin, en niet zooals het
 Fransche adviseurschap, dat maar een hoos 5 oemre
 was — te aanvaarden, voorloopig voor een jaar:
 docent in den Indiam aan de H. Krijgsschool
 voor de hoogste klasse der Indische officieren:
 eene functie, die ik ± 50 jaer geleden ook ver-
 vuld heb, toen Van Kleuzer, Beeger, Van der
 Dussen enz. daar tot de leerlingen behoorden!
 De officieren komen dan van November — Mei
 wekelijks 2 uren naar Leiden. De omstandigheden
 brachten mede, dat men moeilijk iemand anders
 kon vinden.

Met onzen herhaalden dank en vriendelijke
 groeten, steeds t. à. v.

Frans de Meester

ADRESSEER
VOLLEDIG
MET STRAAT
EN NUMMER

X01

Monsieur K. Van der Maaten

25/9 '81

Général-major e. r.

Poste Clarens

Case N° 1

Suisse.

Prof. Dr. G. SNOECK HUNGRONJZ
RAPENBURG 61
LEIDEN

X02

Leiden Rapenburg 61, 2-12-1931.

Waarde Generaal,

Uw brief van 20 November verlangde geen antwoord, maar ik gevoel mij toch gedrongen, U met een enkel woord onze hartelijke deelneming te betuigen in al de zorgen, die de loop der dingen in den laatsten tijd voor U medebracht en U tevens te verzoeken, die niet te laten verzuimen door den arbeid aan de bewuste artikelen, al moege dan ook dat werk in normale omstandigheden voor U zijne aantrekkelijke zijde hebben.

Ook ons laat de wereldcrisis — of wereldrevolutie, zooals mijn Fransche collega haar noemde — lang niet ongedeerd, maar tot dusver kunnen wij toch het hoofd boven water houden en ons gelukkig rekenen in vergelijking met velen om ons heen, die gevoe:

liger dan wij in hunne materiele belangen getroffen worden.

Van Christien krijgen wij voortdurend opgewekte brieven. Zij gevoelt zich in de vreemde omgeving hoe langer hoe meer thuis, is flink aan het werk en geniet van haar leven. De Kerstvacantie blijft zij te Ben-châtel doorbrengen.

Met ons beider beste wenschen en vriend-schappelijke groeten, steeds de Uwe

Crouckburggronje

ESSEER
LEDIG
STRAAT
NUMMER

VERMELD IN
UW BELANG
OOK ADRES
VAN AFZENDER

ADD
VOL
MET
EN

2/12'31.

XOI

Monsieur K. Van der Maaten
Général-Major e. e.

Poste Clarense
Case No 1

Suisse

Prof. Dr. C. SNOLCK HUROONJE
RAPENBURG 61
LEIDEN

X02